
Kdo chtěl jít k hrobu Palacha, tvrdě narazil

Kdo chtěl jít k hrobu Palacha, tvrdě narazil

| 16.1.2009, rubrika: Střední Čechy, strana: 1, autor: LUCIE ZIKMUNDOVÁ

Všetaty - Na dětské představení do kina ve Všetatech na Mělnicku vyrazil před dvaceti lety Martin Pithart z Přívor se svým tehdy jedenáctiletým synem. Ze své vesnice to měli kousek. Kino chtěli spojit s návštěvou hřbitova, kde plánovali na rodinném hrobě zapálit svíčku. Jenže se tam nedostali. Došli jen ke kostelu, dál je Veřejná bezpečnost (VB) nepustila. Bránila lidem v návštěvě hrobu Jana Palacha.

„Přes silnici stálo auto, do vsi se nedalo přijet ani od Ovčár,“ vzpomíná Pithart, jak byly Všetaty v lednu 1989 hermeticky uzavřené. Kdo chtěl jít na hřbitov, tvrdě narazil. „Před kostelem mi esenbáci řekli, že mám přijít jindy,“ pokračuje. Nehádal se. Do kina se se synem dostali, bylo plné prokřehlých příslušníků VB.

Všetaty byly v době od 16. do 22. ledna 1989 přísně střeženým místem. Více než v předchozích letech. Od smrti studenta Jana Palacha, který se v roce 1969 upálil na pražském Václavském náměstí na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy, uplynulo totiž dvacet let. A režim chtěl zabránit tomu, aby se lidé zúčastnili naplánované pleti. Nejhorší byla sobota 21. ledna, kdy se měla odehrát celonárodní pouť k hrobu Palacha do Všetat. Policie vesnici zcela uzavřela. „Přes silnici stála auta Veřejné bezpečnosti, nedalo se tam dostat z žádné strany,“ říká Martin Pithart. Jeho slova potvrzují i pamětníci Jiří Fabián nebo Lumír Horák. „K urnovému háji nešlo přijít ani z druhé strany od Nedomice, protože cesta přes potok byla také uzavřena,“ vypráví předseda Společnosti Jana Palacha Lumír Horák. Podle pamětníků obsadili tehdy policisté všechna nádraží už v Praze, aby lidem znemožnili odjet na Mělnicko.

„Informace, které se tehdy objevovaly v tisku, nabyly charakteru, že se k nám blíží antisocialistické živly,“ vzpomíná Jiří Fabián. Bývalý ředitel školy připomněl, že vyučování na základní škole museli ve Všetatech ukončit o den dřív. „Řekli nám, že je to z bezpečnostních důvodů,“ doplňuje.

Pokračování na str. B2

Pokračování ze str. B1

Hřbitov zůstal z technických důvodů tři dny uzavřen.

Historici jsou přesvědčeni, že si komunisté tehdejšího místního národního výboru zpravu vymysleli, aby zabránili uctít Palachovu památku. Obyvatelé obce se jít na hřbitov báli. „Všetaty byly vylidněné a lidé měli strach vyjít ven,“ přiznává bývalý ředitel školy Fabián.

Netroufl si ani Lumír Horák. „Nevím o nikom ze Všetat, kdo by se odvážil a na hřbitov v tu sobotu šel,“ říká Horák. A kdo přece jen z domu vyšel, tvrdě narazil.

Vzpomínky na přísné střežení hřbitova si vybavuje i 74letá místní rodačka. „Manžel měl koně. Tenkrát vezl hnůj do nedalekých Nedomice, ale nedojel. Kolem hřbitova ho nechtěli pustit a musel se vrátit,“ vybavuje si. Policisté dokonce před hřbitovem vykopali v zemi příkop a zeminu z něj navalili na vrata. „Ti policajti, kteří tu byli, nebyli snad ani z Mělníka. Ty jsem znal, protože jsem byl na indexu kvůli podnikání,“ dodává Martin Pithart. Snímky z té doby nemá. „Na ulici s fotoaparátem jsem se neodvážil,“ přiznává na rovinu.

Na náměstí městyse stál autobus příslušníků Sboru národní bezpečnosti, kteří podle Horáka tábořili také v restauraci Beseda, která je ve Všetatech dodnes.

Tomu, že se blíží 40. výročí Palachova činu v těchto dnech nic nenasvědčuje. Na hrobě v urnovém háji bylo ve středu odpoledne jen pár květin. Klidné je i místní nádraží, kde se odehrály největší bitky s policií. Potenciální účastníky pouti zatýkali příslušníci veřejné bezpečnosti už tam. „Kdo nechtěl poslechnout, odvezli ho antonem pryč,“ dodává Horák.

* Program

k Palachovu výročí

PRAHA

Výstava

Jan Palach 16. 1. - 25. 1. 1969

(ambit kláštera bratří františkánů,

Jungmannovo náměstí

16. 1. - 28. 2. 2009)

Výstava

Jan Palach '69

(Karolinum, 15. 1. - 14. 2. 2009)

Diskuse a filmy

15. ledna

(Filozofická fakulta UK Praha),
veřejnosti přístupný seminář
historiků, teologů, filozofů a
pamětníků doplní projekce filmů Les
a Deset bodů

16. ledna

(historická budova Národního
muzea), připraveno promítání
snímků Slyšte můj křik, Jan 69,
Tryzna, Ticho

VŠETATY

Pieta

17. ledna

9-10 hodin (urnový háj, rodný dům
Jana Palacha), položení květin

MĚLNÍK

Odhalení památníku

19. ledna

15 hodin (Tyršova ulice), odhalení
památníku Pocta Janu Palachovi,
kterého se zúčastní také prezident
České republiky Václav Klaus

LIBIŠ

Beseda

20. ledna

18 hodin (Evangelická fara)
beseda s tématem čin Jana Palacha
v životě evangelického sboru